

MODUŁ 2 BUDOWANIE UMIEJĘTNOŚCI KRYTYCZNEGO MYŚLENIA I UMIEJĘTNOŚCI CYFROWYCH

erasmediah.eu

**Co-funded by
the European Union**

Lekcja 2.1

Poprawa umiejętności krytycznego myślenia online

ERASMEDIAH

Educational Reinforcement Against
the Social Media Hyperconnectivity

**Co-funded by
the European Union**

Lekcja 2.1

Poprawa umiejętności krytycznego myślenia online

Cele:

- Wprowadzenie młodych uczniów w koncepcję krytycznego myślenia poprzez interaktywne i refleksyjne działania.
- Zachęcanie uczniów do kwestionowania założeń, rozważania różnych perspektyw i podejmowania przemyślanych decyzji.
- Wspieranie samoświadomości i pewności siebie w stosowaniu krytycznego myślenia w codziennych sytuacjach.

Kluczowe przesłanie:

- Krytyczne myślenie polega na zadawaniu pytań, badaniu różnych punktów widzenia i dokonywaniu świadomych wyborów.
- Myśląc krytycznie, stajemy się bardziej niezależni, pewni siebie i rozważni w podejmowaniu decyzji.
- Współpraca i empatia wzmacniają krytyczne myślenie, pomagając nam zrozumieć różne perspektywy.

RODZAJ LEKCJI:

Przegląd lekcji

Krytyczne myślenie to umiejętność, która pomaga nam podejmować przemyślane decyzje i rozumieć różne perspektywy. Omówimy, co to znaczy myśleć krytycznie, przewidywać wyniki poprzez wyzwanie i zastanowimy się, jak wykorzystać tę umiejętność w życiu codziennym.

Krok 1: Ćwiczenie otwierające - Co to znaczy myśleć? (10 min)

Zbadamy koncepcję myślenia i jej zastosowanie w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów.

Krok 2: Wyzwanie „Jeśli-Wtedy” (10 min)

Zaangażujemy się w zabawną, logiczną grę, w której spróbujemy przewidzieć wyniki w oparciu o różne scenariusze.

Krok 3: Aktywność grupowa: Spacer w ich butach (10 min)

Zbadamy różne perspektywy wspólnego scenariusza poprzez dyskusję grupową i odgrywanie ról.

Krok 4: Refleksja - zastosowanie krytycznego myślenia (10 min)

Na koniec zastanowimy się, w jaki sposób możemy wykorzystać krytyczne myślenie w naszym własnym życiu i podejmiemy małe wyzwanie.

Krok 1

Ćwiczenie otwierające - Co to znaczy myśleć?

Dzisiaj zbadamy umiejętność, która może pomóc ci w wielu dziedzinach życia - od szkoły po przyjaźnie, a nawet hobby i przyszłą pracę. Umiejętność ta nazywana jest **krytycznym myśleniem**.

Ale **co to znaczy myśleć?**

Poświęć chwilę i pomyśl o czymś, co ostatnio robiłeś, a co wymagało podjęcia decyzji. Może był to wybór w co się ubrać, co powiedzieć przyjacielowi lub jak rozwiązać problem w grze.

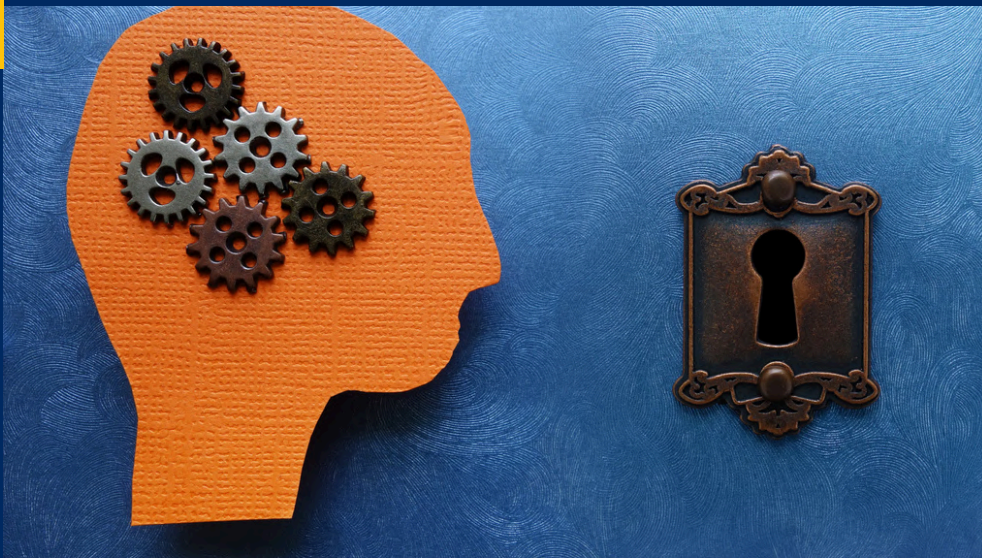
Krok 1

Ćwiczenie otwierające - Co to znaczy myśleć?

Teraz **podzielmy się niedawną decyzją, którą musiałeś podjąć.**

Zastanów się, kiedy podejmowałeś tę decyzję; czy zatrzymałeś się, aby pomyśleć o wszystkich różnych opcjach, które miałeś do wyboru? Czy zadałeś sobie pytanie, co może się stać, jeśli wybierzesz jedną opcję zamiast drugiej?

To jest właśnie krytyczne myślenie - to **zwolnienie tempa i zadawanie pytań przed dokonaniem wyboru.**

Krok 2

Wyzwanie „Jeśli-Wtedy”

Teraz, gdy wiemy już, że myślenie polega na zadawaniu pytań, zagrajmy w szybką grę zwaną Wyzwaniem "Jeśli-To". Biorąc pod uwagę przykładową sytuację, twoim zadaniem będzie wymyślenie jak największej liczby możliwych wyników.

Na przykład:

Jeśli zapomnisz pracy domowej w domu, to co może się stać?

Odpowiedź może brzmieć: „Wtedy mogę dostać niższą ocenę” lub „Być może będę musiał wyjaśnić to nauczycielowi”.

Krok 2

Wyzwanie „Jeśli-Wtedy”

Przykładowa lista scenariuszy/sytuacji do Wyzwania “Jeśli-Wtedy”

- Co może się stać, jeśli zapomnisz pracy domowej w domu?
- Jeśli zgubisz telefon na jeden dzień, co może się wydarzyć?
- Gdybyś mógł zamienić się miejscami ze swoim najlepszym przyjacielem na jeden dzień, co mogłoby się wydarzyć?
- Jeśli spóźnisz się na autobus szkolny, co może się stać?
- Jeśli opublikujesz coś w internecie bez zastanowienia, co może się wydarzyć?
- Jeśli spotkasz kogoś o innych poglądach niż twoje, co może się stać?
- Co może się stać, jeśli zbyt późno zaczniesz grać w gry wideo?
- Jeśli spróbujesz czegoś nowego, czego nigdy wcześniej nie robiłeś, co może się wydarzyć?

Krok 3

Aktywność grupowa: Spacer w ich butach

Przekonajmy się, jak różni ludzie mogą postrzegać tę samą sytuację na zupełnie inne sposoby, dzięki grze o nazwie „Spacer w ich butach”. Wcielisz się w rolę innej osoby i podzielisz się tym, jak może się ona czuć w konkretnej sytuacji.

IW małych grupach po 3/4 osób każda grupa będzie reprezentować inną osobę, której dotyczy **nowa zasada szkolna**:

Noszenie mundurków w szkole

Krok 3

Aktywność grupowa: Spacer w ich butach

Zadania do odegrania są następujące:

- **Grupa 1** będzie **uczniami**.
- **Grupa 2** będzie **nauczycielami**.
- **Grupa 3** będzie **rodzicami**.
- **Grupa 4** będzie **dyrektorem szkoły**.

Możesz przejść do części klasy ze swoją grupą, aby kontynuować ćwiczenie. Poświęć kilka minut na omówienie w grupie, **jak przydzielona osoba może czuć się w związku z tą zasadą**. Na przykład grupa 1 zastanowi się, jak uczeń może czuć się w związku z nową zasadą.

Pomyśl o ich obawach, wszelkich korzyściach, które mogą dostrzec, lub wyzwaniach, przed którymi mogą stanąć. Pamiętaj, aby zanotować na kartce papieru, co mogą myśleć i dlaczego mogą się tak czuć.

Krok 3

Aktywność grupowa: Spacer w ich butach

Teraz **każda grupa przedstawi perspektywę swojej postaci.**

Jedna osoba z każdej grupy podzieli się tym, jak przydzielona osoba postrzega daną zasadę i dlaczego tak uważa. Możesz wykazać się kreatywnością - mów tak, jakbyś był tą osobą, użyj rekwizytów, jeśli chcesz, a nawet możesz to odegrać.

Krok 4

Refleksja - zastosowanie krytycznego myślenia

Dzisiejsze warsztaty kończą się ostatnim ćwiczeniem. Zastanówmy się, **jak możemy wykorzystać krytyczne myślenie w naszym życiu.**

Pomyśl o **jednym obszarze, w którym mógłbyś nieco zwolnić i zadać sobie lub innym więcej pytań przed podjęciem decyzji.**

Może to być decyzja o tym, jak spędzić wolny czas, jak poradzić sobie z konfliktem z przyjacielem, a nawet w co uwierzyć, gdy zobaczysz coś w internecie.

Poświęć chwilę na zastanowienie się nad tym; następnie zapisz na karteczce **jeden mały cel dla siebie** - coś, co możesz zrobić w tym tygodniu, aby ćwiczyć krytyczne myślenie w tym obszarze.

Krok 4

Refleksja - zastosowanie krytycznego myślenia

Czy ktoś chciałby podzielić się swoim celem z grupą?

Pamiętaj, że w krytycznym myśleniu nie chodzi o to, by zawsze uzyskać „właściwą” odpowiedź - chodzi o zadawanie pytań, rozważanie różnych opcji i dokonywanie przemyślanych wyborów. Im więcej ćwiczysz, tym lepszy się staniesz.

Podsumowanie kluczowych wniosków

- Krytyczne myślenie jest niezbędne do podejmowania przemyślanych decyzji poprzez analizowanie sytuacji i przewidywanie możliwych wyników.
- Logiczne myślenie pomaga nam zrozumieć przyczynę i skutek poprzez ustrukturyzowane rozumowanie, jak ćwiczono w Wyzwaniu „Jeśli-Wtedy”.
- Różni ludzie mają różne perspektywy na tę samą sytuację, pod wpływem swoich doświadczeń, przekonań i potrzeb.
- Krytyczne myślenie może być stosowane w codziennym życiu do rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji i budowania zdrowszych relacji z innymi.

Instrukcje dla osób pracujących z młodzieżą, edukatorów i nauczycieli

Cel:

Ta lekcja ma na celu wprowadzenie młodych uczniów w podstawy krytycznego myślenia w angażujący i interaktywny sposób. Może być prowadzona zarówno w formalnych, jak i nieformalnych warunkach, przy minimalnym nakładzie materiałów. Zachęcamy prowadzących do dostosowania działań do potrzeb i dynamiki grupy.

Potrzebne materiały:

- Projektor i ekran
- Głośniki
- Laptop lub urządzenie do odtwarzania wideo
- Flipchart lub tablica
- Markery
- Arkusze papieru / karteczki samoprzylepne
- Długopisy lub ołówki

Krok 1: Ćwiczenie otwierające - Co to znaczy myśleć?

Zachęć uczestników do udziału w warsztatach, zaczynając od przyjaznego, powitalnego tonu. Używaj prostych, powiązanych przykładów: wspomnij o codziennych decyzjach (np. wyborze ubrania lub rozwiązaniu problemu w grze), aby ułatwić zrozumienie koncepcji.

Zachęcaj do dzielenia się, a w razie potrzeby najpierw podziel się własnym przykładem i delikatnie podpowiadaj cichszym uczestnikom. Podkreśl kluczowe idee, podkreślając, że krytyczne myślenie polega na rozważaniu różnych opcji i wyników przed dokonaniem wyboru.

Kluczowe punkty dyskusji:

- Krytyczne myślenie oznacza zatrzymanie się i zadawanie pytań przed podjęciem działania.
- Codzienne decyzje stwarzają okazję do ćwiczenia krytycznego myślenia.
- Pomaga nam badać opcje, przewidywać wyniki i dokonywać przemyślanych wyborów.

Krok 2: Wyzwanie „Jeśli-Wtedy” (10 min)

Zachęcaj uczniów do kreatywności i rozważania zarówno pozytywnych, jak i negatywnych skutków każdej sytuacji „jeśli-wtedy”. Podkreśl, że nie ma złych odpowiedzi - chodzi o poszerzenie ich myślenia i zbadanie różnych możliwości.

Podczas omawiania każdego scenariusza pozwól uczniom na udzielanie odpowiedzi na zmianę lub oferowanie odpowiedzi jako grupa.

W razie potrzeby dostosuj tempo gry w zależności od stopnia zaangażowania uczniów. Możesz użyć prostszych sytuacji „Jeśli-Wtedy” dla młodszych uczniów lub bardziej złożonych dla starszych grup, aby stymulować więcej dyskusji.

Kluczowe punkty dyskusji:

- Myślenie z wyprzedzeniem: krytyczne myślenie obejmuje przewidywanie możliwych wyników przed podjęciem decyzji.
- Rozważanie możliwości: w każdej sytuacji istnieje wiele rozwiązań i ważne jest, aby je przeanalizować.
- Odpowiedzialność: decyzje mają konsekwencje, które mogą wpływać zarówno na nas, jak i na innych.

Krok 3: Aktywność grupowa: Spacer w ich butach (10 min)

Pomóż uczniom tworzyć grupy. Zachęcaj ich do współpracy i szanowania wzajemnego wkładu.

Nadaj pozytywny ton odgrywaniu ról, podkreślając kreatywność i empatię. Przypomnij uczestnikom, że celem jest poznanie różnych perspektyw, a nie ocenianie lub krytykowanie innych.

W razie potrzeby udzielaj wskazówek podczas dyskusji grupowych. Zadawaj uczestnikom pytania takie jak: „Jakie wyzwania może napotkać twoja postać?” lub „Jak ta zasada wpłynęłaby na ich codzienne życie?”. Zachęcaj do aktywnego uczestnictwa, zapraszając każdego członka grupy do udziału w dyskusji i prezentacji.

Kluczowe punkty dyskusji:

- Różne role i doświadczenia kształtują sposób, w jaki jednostki postrzegają tę samą sytuację.
- Zrozumienie wielu perspektyw sprzyja empatii i lepszemu podejmowaniu decyzji.
- Krytyczne myślenie obejmuje rozważanie różnych punktów widzenia w celu skutecznego radzenia sobie z wyzwaniami.

Krok 4: Refleksja - zastosowanie krytycznego myślenia (10 min):

Aby skutecznie ułatwić tę aktywność refleksyjną, należy stworzyć spokojne i skoncentrowane środowisko, w którym uczestnicy czują się komfortowo, dzieląc się swoimi przemyśleniami.

Zachęć uczestników do zastanowienia się nad rzeczywistymi sytuacjami, w których mogą zastosować krytyczne myślenie, czyniąc je istotnym dla ich codziennych doświadczeń. Jeśli uczestnicy wahają się przed podzieleniem się swoimi celami, daj im przykład, dzieląc się prostym osobistym celem. Zaoferuj pozytywne wsparcie dla wszystkich uczestników, podkreślając, że krytyczne myślenie jest umiejętnością rozwijaną poprzez praktykę, a nie perfekcję.

Kluczowe punkty dyskusji:

- Zadawanie przemyślanych pytań i rozważanie różnych perspektyw przed podjęciem decyzji.
- Stosuj krytyczne myślenie w codziennych sytuacjach, takich jak przyjażnie, konflikty lub ocena informacji.
- Zaczynaj od małych, osiągalnych celów, aby budować nawyki krytycznego myślenia.

Ćwiczenie uzupełniające:

Poproś uczestników, aby przez tydzień prowadzili dziennik, odnotowując każdy przypadek wykorzystania krytycznego myślenia do rozwiązywania problemu lub podjęcia decyzji. Podczas następnej sesji mogą podzielić się swoimi doświadczeniami i omówić to, czego się nauczyli.

Wskazówki dla nauczycieli:

Zarządzanie czasem: Utrzymuj każdą sekcję na właściwym torze.

Zachęcanie do uczestnictwa: Zaangażuj cichszych uczniów, zapraszając ich do dzielenia się spostrzeżeniami.

Referencje

- UNICEF - *6 Tips for Teens on How to Develop Critical Thinking* - 7 października 2021 r. Link:
- <https://journalistsresource.org/politics-and-government/fake-news-fact-checking-research-2019/>
- Reebot Foundation - *Developing Critical Thinking In Teens: Parents Guide*. Link:
<https://learnenglishteens.britishcouncil.org/study-break/video-zone/five-ways-spot-fake-news>

QUIZ

Wybierz poprawną odpowiedź na każde pytanie, aby sprawdzić swoją znajomość umiejętności krytycznego myślenia. Tylko jedna opcja jest poprawna dla każdego pytania.

1. Jaki jest kluczowy aspekt krytycznego myślenia?

- A. Zgadzanie się ze wszystkimi
- B. Zadawanie przemyślanych pytań przed podjęciem decyzji
- C. Ignorowanie różnych punktów widzenia
- D. Podejmowanie decyzji bez zastanowienia

2. Dlaczego ważne jest rozważanie różnych perspektyw w danej sytuacji?

- A. Aby zmylić innych
- B. Aby podejmować szybsze decyzje
- C. Aby zrozumieć różne doświadczenia i dokonywać lepszych wyborów
- D. Aby zawsze zgadzać się z większością

3. Jeśli masz do czynienia z konfliktem z przyjacielem, jaki jest pierwszy krok do zastosowania krytycznego myślenia?

- A. Całkowite uniknięcie sytuacji
- B. Wysłuchanie jego punktu widzenia
- C. Szybkie opowiedzenie się po jednej ze stron
- D. Zignorowanie jego uczuć

QUIZ

4. Które z poniższych jest przykładem zastosowania krytycznego myślenia online?
- A. Wierzenie we wszystko, co się czyta
 - B. Udostępnianie informacji bez weryfikacji ich źródła
 - C. Kwestionowanie wiarygodności strony internetowej przed udostępnieniem jej treści
 - D. Ignorowanie sprzecznych informacji
5. W jaki sposób wyznaczanie małych celów może pomóc w rozwijaniu krytycznego myślenia?
- A. Ułatwia podejmowanie decyzji bez zastanowienia
 - B. Pomaga ćwiczyć myślenie w codziennych sytuacjach
 - C. Eliminuje potrzebę myślenia
 - D. Zmusza do podążania za opiniami innych

Rozwiązania

Pytanie 1: B

Pytanie 2: C

Pytanie 3: B

Pytanie 4: C

Pytanie 5: B

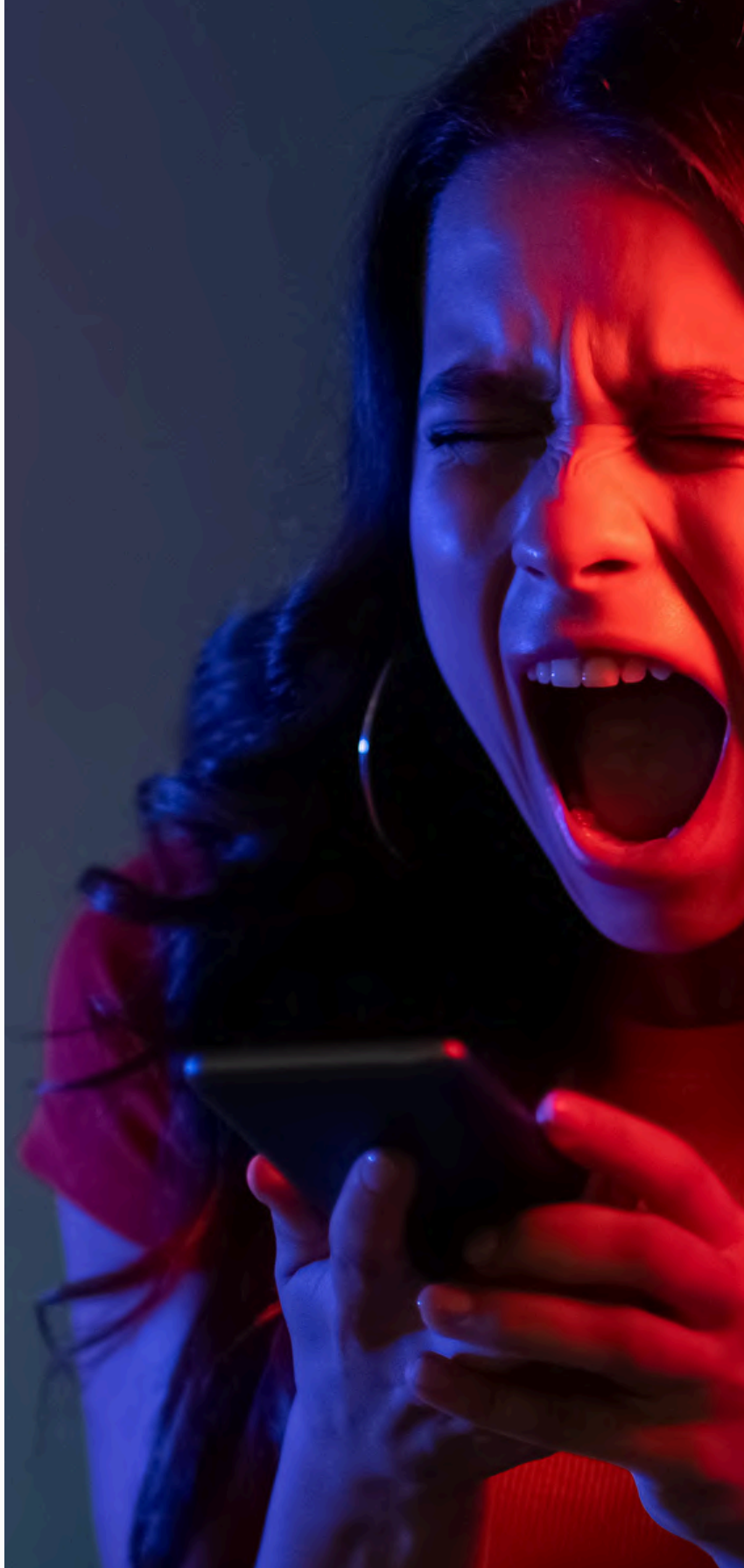

CRITICAL THINKING

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

Co-funded by
the European Union

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.